

Raadsvergadering
28 februari 2013

Agendanummer

Onderwerp
Eindadvies bezuinigingen gemeenschapshuizen

Steenbergen; 9 januari 2013

Aan de raad,

1. Inleiding

Als gevolg van de kerntakendiscussie heeft uw raad voor de gemeenschapshuizen een bezuinigingsdoelstelling van 161.681 geformuleerd. Deze voorzieningen zouden zoveel mogelijk op economische basis met een zelfstandig beheer geëxploiteerd moeten worden.

Aan Adviesbureau Drijver & Partners is in dit verband de opdracht verstrekt om de haalbaarheid van de bezuinigingsdoelstelling te onderzoeken. De bevindingen van dit onderzoek zijn in de Tussenrapportage weergegeven die in een eerder stadium aan u is uitgereikt. Uit het onderzoek blijkt dat het bezuinigen van €161.681 niet makkelijk haalbaar is.

In deze nota wordt u geadviseerd over de resultaten van het gehele bezuinigingstraject op de budgetsubsidies van de gemeenschapshuizen.

2. Achtergrond

2.1. Geschiedenis

A. Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2011-2014 in 2011 is besloten tot een bezuinigingstaakstelling van € 161.681 geformuleerd. Dit bedrag is opgebouwd uit de exploitatiesubsidies die de gemeenschapshuizen ontvangen plus het bedrag voor de WVS-medewerker in het Dorpshuis Dinteloord.

De subsidiehoogte is gebaseerd op de begrotingsgegevens 2010. De exploitatiesubsidie per gemeenschapshuis ziet er als onderstaand uit.

*	Gemeenschapshuis De Vaert	€ 12.535
*	Gemeenschapshuis De Vossenburcht	€ 18.325
*	Gemeenschapshuis De Stelle	€ 19.011
*	Gemeenschapshuis Siemburg	€ 31.782
*	Gemeenschapshuis Cromwiel	€ 36.277
*	Dorpshuis Dinteloord	€ 20.207
	Subsidie WVS medewerker	€ 23.544

		€ 161.681

B. Onderzoek naar haalbaarheid bezuinigingen

Door Adviesbureau Drijver & Partners is onderzoek verricht naar de haalbaarheid van de bezuinigingstaakstelling. De Tussenrapportage is in een eerder stadium aan u toegezonden.

Onderzoeksopdracht

Aan Drijver & Partners is de volgende opdracht meegegeven:

Geef inzicht in het pakket van maatregelen dat noodzakelijk is om de financiële taakstelling van de bezuiniging op de sport- en welzijnsaccommodaties te realiseren. Hierbij dient specifiek gekeken te worden naar combinaties van beheertaken en mogelijkheden middels privatisering en/of verzelfstandiging. Het resultaat van het onderzoek is een concreet bezuinigingsvoorstel aan de projectgroep en gemeenteraad inclusief inzicht in de consequenties die de maatregelen met zich meebrengen.

Werkwijze onderzoek

Met alle (zes) beheerstichtingen van de gemeenschapshuizen zijn interviews gehouden. Bij de doorlichting is gekeken naar :

- faciliteiten van het gebouw;
- beheer- en exploitatieafspraken;
- gebruik, bezetting en product-/activiteitsaanbod;
- tarieven;
- horecafunctie;
- exploitatiebaten en -lasten;
- personele organisatie, formatie en vrijwilligersbeleid;
- bestuurlijke organisatie;
- concurrerende en aanvullende voorzieningen in de omgeving.

De beschouwingen en uitkomsten zijn beschreven in de Concept Tussenrapportage.

C. Traject met de beheerstichtingen

Op 19 januari 2012 : heeft wethouder De Koning overleg gevoerd met de beheerstichtingen. De stichtingen zijn geïnformeerd over de bezuinigingstaakstelling en het onderzoek dat Drijver & Partners in dit verband uit zou voeren. De stichtingen hebben allemaal een positieve bijdrage aan het onderzoek geleverd.

Periode febr. - mei 2012 : Uitvoering van het onderzoek en interviews met alle beheerstichtingen.
: Opstellen van de concept Tussenrapportage door Drijver & Partners.

Op 25 juni 2012 : heeft wethouder Van Geel op constructieve wijze de concept Tussenrapportage met de beheerstichtingen besproken.

Conclusies uit dit overleg :

De aanvankelijke bezuinigingsdoelstelling van ruim € 160.000 zal moeilijk bereikbaar zijn en wordt door de gemeente als niet haalbaar gezien. De gemeente volgt daarin het rapport van Adviesbureau Drijver & Partners;

- in overleg met de individuele besturen (op basis van de voorstellen/suggesties uit het rapport van Adviesbureau Drijver & Partners en met de werkelijke cijfers op tafel, zal per locatie bezien worden wat in redelijkheid is te realiseren aan besparingen dan wel verhoging van inkomsten, waarmee de in het rapport genoemde geschatte bedragen aan kortingen op de subsidies niet meer richtinggevend zijn voor de verdere discussie;

- gerealiseerd wordt dat de gemeente sterk afhankelijk zijn van de vrijwillige besturen en wil op basis van consensus tot kortingen op de subsidies komen, voor zover dat in redelijkheid ook mogelijk is.

Op 2 oktober 2012 : heeft wethouder Termeer overleg gevoerd met de beheerstichtingen van alle gemeenschapshuizen. In dit overleg is nogmaals bevestigd dat met iedere beheerstichting bekeken gaat worden welke bezuinigingen mogelijk zijn.

- Op 8 oktober 2012 : heeft de commissie Mens & Maatschappij het voorstel over de stand van zaken van de bezuinigingstaakstelling in opiniërende zin behandeld. Aan de commissie is een aantal scenario's voorgelegd om richting te geven aan het vervolg van het bezuinigingstraject. De commissie heeft besloten om de onderstaande scenario's uit te werken:
1. per gemeenschapshuis bezien of er kan worden bezuinigd en voor welk bedrag;
 2. zoeken naar verhoging van inkomsten van de gemeenschapshuizen c.q. naar andere kostendragers.
- Periode oktober 2012 - Januari 2013 : heeft overleg met alle beheerstichtingen plaatsgevonden om te bezien waar mogelijkheden voor bezuiniging liggen.

2.2. Resultaten bezuinigingstraject

Conclusies onderzoek Drijver & Partners

Puntsgewijs treft u hieronder de bevindingen uit het onderzoek aan:

- * Onverkort doorvoeren van de bezuinigingstaakstelling kan niet gerealiseerd worden zonder dat daarmee het bestaansrecht van de gemeenschapshuizen in het geding komt;
- * het huidige stichtingsmodel voor beheer van de gemeenschapshuizen is een efficiënt concept. Het op andere wijze inrichten van beheer en exploitatie leidt niet tot besparingen of financiële voordelen;
- * onverkort doorvoeren van de bezuinigingstaakstelling leidt tot aanmerkelijke exploitatierisico's voor de gemeenschapshuizen. De beheerstichtingen zullen hierdoor hun verantwoordelijkheid met betrekking tot beheer en exploitatie van deze voorzieningen in heroverweging nemen;
- * samenwerking tussen de zes beheerstichtingen leidt niet tot essentiële voordelen. Daarbij hebben de stichtingen een eigen karakter en een op de eigen kern gericht maatschappelijk kader;
- * aanpassing van de tarieven richting een kostendeckende huurprijs zal leiden tot een aanzienlijke huurverhoging en daardoor kunnen leiden tot leegloop van de gemeenschapshuizen;
- * als gevolg van gemeentelijk beleid zijn er geen commerciële activiteiten toegestaan. Het verruimen van de beleidskaders zal niet leiden tot een groter exploitatieperspectief. De commerciële kansen zijn namelijk beperkt.

Huidig beheer meest efficiënte wijze van beheer

Een belangrijke conclusie uit het onderzoek is dat de huidige wijze van beheer en exploitatie van de gemeenschapshuizen een sterk concept is. Op het verstrekken van subsidie en het plegen van groot onderhoud na, heeft de gemeente geen bemoeienis met het runnen van de gemeenschapshuizen. Eigenlijk kan het beheer en exploitatie van deze voorzieningen niet op een efficiëntere manier plaatsvinden.

Hoewel het organiseren van het beheer op deze wijze efficiënt is, is het niet zonder risico. De constructie bestaat geheel uit de inzet van vrijwilligers. De continuïteit van het bestuur vormt een risico. Ook in dit bezuinigingstraject bestaat het risico dat het vrijwillige bestuur afhaakt en niet meer de verantwoordelijkheid neemt voor beheer en exploitatie van de gemeenschapshuizen wanneer de subsidie wordt verminderd. Eveneens is geconcludeerd dat er bij de gemeenschapshuizen voor de beheer- en horecatalaken veel beroepskrachten in dienst zijn.

2.3. Resultaten overleg per beheerstichting om te bezien waar bezuiniging mogelijk is

Op basis van de jaarrekeningen 2011 van de beheerstichtingen is een financieel overzicht opgesteld. Getracht is met behulp van dit overzicht de cijfers van de verschillende beheerstichtingen vergelijkbaar te maken. Dit bleek niet mogelijk omdat er teveel verschillen in de exploitaties van de stichting zitten.

Het overzicht vormde wel de leidraad bij het overleg met de beheerstichtingen. In de bijlage is een overzicht gevoegd. Vervolgens is met iedere beheerstichting ambtelijk overleg gevoerd om na te gaan waar nog mogelijkheden liggen om te bezuinigen.

Na afronding van het overleg met alle beheerstichtingen blijkt de mate waarin de beheerstichtingen zeggen te kunnen bezuinigen gering te zijn. Onderstaand ziet u per gemeenschapshuis welke bezuiniging haalbaar is.

*** Besparing De Stelle met € 9.000**

Bij De Stelle blijkt de grootste besparing op de budgetsubsidie mogelijk. Dit ligt aan het feit dat de beheerstichting geen personeel meer in dienst heeft. Alles wordt via vrijwillige inzet van gebruikers geregeld. Het gebruik van het gemeenschapshuis is beperkt omdat De Heen een kleine kern is. Bovendien is de relatie inkoop/verkoop horeca verbeterd ten opzichte van voorgaande jaren en is een sluitende exploitatie mogelijk.

*** Besparing De Vossenburcht met € 3.100**

De beheerstichting heeft aangegeven dat een vermindering van de subsidie met € 3.100 moeilijk is maar dat zij er alles aan doen om deze bezuiniging waar te maken.

*** Besparing De Vaert met € 1.582**

Het bestuur van De Vaert heeft aangegeven in te kunnen stemmen met het verminderen van de subsidie gelijk aan het aantal vierkante meters van de kleedruimten van SC Welberg die op korte termijn het gemeenschapshuis gaat verlaten. Dit komt neer op 60,85 m² X € 26,-- zijnde een bedrag van € 1.582 dat op de subsidie in mindering gebracht kan worden.

Het bestuur geeft wel aan dat zij de effecten van het vertrek van SC Welberg nog niet in kunnen schatten. Ook deze stichting tracht de genoemde bezuiniging te behalen.

*** Besparing Dorpshuis Dinteloord / stopzetten subsidie wvs-medewerker ad. € 23.544**

Door uw college is bij besluit van 13 november 2012 besloten de subsidie voor de wvs-medewerker bij dorps huis Dinteloord stop te zetten met ingang van 2014. Dit is op 7 januari 2013 aan de beheerstichting medegedeeld door wethouder Termeer. Naast deze bezuiniging heeft de wethouder de stichting nog een bezuiniging van 15% op de budgetsubsidie voorgesteld.

Het bestuur verzoekt om wat betreft de bezuinigingen voor het dorps huis Dinteloord te volstaan met het intrekken van de subsidie voor de wvs-medewerker.

Indien er daarnaast nog een bezuiniging van 15% op de budgetsubsidie wordt doorgevoerd ziet het bestuur zich voor een onuitvoerbare opdracht geplaatst. Het risico bestaat dat het bestuur het voortzetten van beheertaken voor dit dorps huis in heroverweging neemt.

De beheerstichting laat weten dat de horecaondernemer heeft aangegeven niet langer door te willen gaan met het beheer van het dorps huis als de wvs-medewerker wegvalt. De stichting zal in de nabije toekomst op zoek moeten naar een nieuwe beheerder

*** Besparing MFA Kruisland**

Wethouder Termeer heeft op 9 januari 2013 weer overleg gevoerd met het bestuur van Siemburg/toekomstig nieuwe MFA. In overleg met de beheerstichting is een begrotingsraming opgesteld voor het nieuwe MFA. Geconcludeerd werd dat het niet mogelijk is om een sluitende begroting te krijgen, zeker niet als op de budgetsubsidie bezuinigd moet worden.

Een aantal professionele gebruikers van het MFA zijn weggevallen. Het gaat dan om de bibliotheek, consultatiebureau en bloedprikdienst. Door bezuiniging van subsidie aan o.a. de bibliotheek is deze instelling naar de basisschool verhuisd omdat zij daar geen huur verschuldigd zijn.

Het bestuur van het MFA is van mening dat de raad heeft besloten om een nieuw MFA te realiseren. Door bezuiniging op subsidies aan instellingen zijn er gebruikers weg uit het gebouw. Nu moet ook op de budgetsubsidie voor het MFA bezuinigd worden. Het bestuur vindt dat dit niet alleen op het bordje van het bestuur gelegd kan worden.

Het bestuur doet er alles aan om de exploitatie rond te krijgen. Dit geldt ook voor de inrichting van het gebouw hetgeen moeilijk is omdat fondsen negatief reageren. Het bestuur zal naar alle waarschijnlijkheid dan ook een beroep op de gemeente doen om de inrichting op een goede manier voor elkaar te krijgen.

Geconcludeerd moet worden dat het vooralsnog niet haalbaar is om te bezuinigen op de subsidie voor het MFA. De bezuiniging moet 2014 van kracht worden. In overleg met het bestuur zal de komende periode hard gewerkt worden om mogelijkheden te zoeken om de kosten te verlagen en tot een sluitende begroting te komen.

* Besparing ontmoetingscentrum 't Cromwiel

Besparing op de kosten voor bedrijfsvoering van 't Cromwiel is mogelijk doordat de gemeente dit gemeenschapshuis vanaf juni 2012 beheert en exploiteert. De beheerstichting heeft haar taken met ingang van dat tijdstip neergelegd. Door werkzaamheden voor sporthal en ontmoetingscentrum efficiënter te organiseren en te combineren is vanaf 2013 een besparing van € 30.000 haalbaar.

Financieel overzicht

-	Besparing De Stelle	€ 9.000
-	Besparing De Vossenburcht	€ 3.100
-	Besparing De Vaert	€ 1.582
-	Besparing Dorpshuis Dinteloord op budgetsubsidie	€ 0,-
	Beëindigen subsidie wvs-medewerker Dorpshuis Dinteloord	€ 23.544
-	Besparing MFA Siemburg	€ 0,-
-	Vanaf 2013 besparing op kosten bedrijfsvoering 't Cromwiel	€ 30.000;

	Totaal haalbare bezuiniging	€ 67.226

2.4. Mogelijkheden andere kostendragers / verhogen van de inkomsten

Naast de bezuinigingstaakstelling is ook gekeken naar alternatieve kostendragers voor de gemeenschapshuizen. Onderkend moet hierbij worden dat het traject om de inkomsten van de gemeenschapshuizen te verhogen niet binnen een paar maanden gerealiseerd kan zijn. Dit vraagt een langere periode waarin aandacht moet zijn voor het onderbrengen van activiteiten in de gemeenschapsvoorzieningen. Hierbij speelt mee dat alternatieve kostendragers steeds zullen bepalen of het onderbrengen van hun activiteiten in een gemeenschapshuis exploitabel is.

Dit zal mede afhankelijk zijn van het aantal mensen dat aan de activiteit deelneemt. Daarnaast zal dit ook erg gebonden zijn aan de lokale mogelijkheden, in de grotere kernen zal dit naar alle waarschijnlijkheid meer haalbaar zijn dan in de kleinere kernen. Onderstaand zijn een aantal mogelijkheden voor alternatieve kostendragers benoemd.

Gemeentelijke activiteiten

Te denken valt aan informatie- en inloopavonden, vergaderingen (m.u.v. commissie- en raadsvergaderingen) en bijeenkomsten. Veelal gaat het daarbij om kerngebonden activiteiten van de gemeente. In iedere kern is een gemeenschapshuis. Wat zou er op tegen zijn om deze activiteiten in de gemeenschapshuizen te organiseren. Enerzijds brengt dit inkomsten naar de gemeenschapshuizen en anderzijds levert dit een besparing op voor de gemeente omdat er bij de betreffende avondvergaderingen geen inzet van personeel (bodes / servicedames) meer nodig is en er ook geen beveiliging aanwezig hoeft te zijn. Dit bespaart kosten en kan bijdragen aan vermindering van het aantal overuren van het gemeentelijk personeel.

Zorg

Met de organisatie "Ouderenzorg Anders" is overleg gevoerd over het onderbrengen van dagopvang voor ouderen in gemeenschapshuis 't Cromwiel. Vanwege de val van het Kabinet op 5 juni 2012 is het moment van de decentralisatie van de extramurale begeleiding inclusief vervoer en kortdurend verblijf, uit de AWBZ naar de Wmo niet bekend. De algemene verwachting is dat de decentralisatie uiteindelijk wel doorgaat. Het meest waarschijnlijke scenario is dat de volledige groep in 2014 overkomt naar de Wmo. Aandachtspunt blijft echter om de mogelijkheden die vanuit deze decentralisatie ontstaan voor de gemeenschapshuizen te bezien.

Kinderopvang en peuterspeelzaalwerk

Voor het huisvesten van kinderopvang- en peuterspeelzaalvoorzieningen is het gemeentelijke Brede School beleid leidend. Dit betekent dat deze voorzieningen niet in iedere kern in een gemeenschapshuis kunnen worden ondergebracht. In Kruisland is dit wel het geval omdat huisvesting bij de basisschool geen mogelijkheid was. Hier moest grond aangekocht worden en ontsluiting van deze locatie was moeilijk te realiseren zonder in lange procedures terecht te komen. In het nieuwe MFA (Multi Functionele Accommodatie) wordt een voorziening voor kinderopvang en voor peuterspeelzaalwerk geïntegreerd.

Recreatie en toerisme

De mogelijkheden in de gemeenschapshuizen betreffen een folderpost en het plaatsen van een digitale informatiezuil. Knelpunt hierbij is dat de gemeenschapshuizen in de weekenden beperkt open zijn en in de zomerperiode gedurende 4 weken gesloten zijn. Dit is dan net de tijd dat er behoefte is aan deze informatie.

Vooralsnog bieden de gemeenschapshuizen op het gebied van recreatie nog geen concrete mogelijkheden voor andere kostendragers.

3. Overwegingen

Zowel uit het onderzoeksrapport van Drijver en Partners als uit het overleg met iedere beheerstichting blijkt dat het verminderen van de subsidie op de gemeenschapshuizen een moeilijke opgave is. Er bestaat een reëel risico dat beheerstichtingen hun taken neer gaan leggen omdat zij zich niet langer verantwoordelijk kunnen stellen voor een exploitatie met tekorten. De gemeente zal dan zelf moeten bezien hoe beheer en exploitatie van deze voorzieningen voortgezet kan worden.

Omdat er met een aantal beheerstichtingen overeenstemming is over de te behalen bezuiniging wordt voorgesteld deze met ingang van 2014 door te voeren.

4. Middelen

In relatie tot de bezuinigingstaakstelling van € 161.681 blijkt er een structurele bezuiniging van € 67.226 mogelijk te zijn. Hiermee wordt met ingang van 2014 zo'n 41,6% van de taakstelling behaald.

Bij ontmoetingscentrum 't Cromwiel kan de bezuiniging van € 30.000 al in 2013 geëffectueerd worden.

5. Risico's

Uit het overleg met de beheerstichtingen blijkt er een reëel risico aanwezig dat deze stichtingen hun taken neer gaan leggen. Door de bezuinigingen kunnen zij zich niet langer verantwoordelijk stellen voor een exploitatie die niet sluitend is.

6. Aanpak

De beheerstichtingen informeren over uw collegebesluit en wanneer dit advies in de raadscommissie en raad wordt behandeld. Na besluitvorming door de raad de beheerstichtingen hiervan schriftelijk op de hoogte stellen.

7. Voorstel

Voortvloeiend uit de conclusies in deze nota stellen wij uw raad voor om:

1. kennis te nemen van de resultaten van het bezuinigingstraject bij de gemeenschapshuizen;
2. kennis te nemen van de reële risico's die als gevolg van de bezuinigingen aanwezig zijn;
3. de bezuiniging met ingang van 2014 bij de gemeenschapshuizen door te voeren.
4. binnen de organisatie het gebruik van gemeenschapshuizen voor gemeentelijke activiteiten benadrukken en aandacht hebben voor het huisvesten van alternatieve kostendragers in deze voorzieningen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Steenbergen,

de secretaris

de burgemeester

mr. J.M.W.H. Leloux

drs. S.C.C.M. Bolten